

Tadeusz J. Zieliński

Medal za Zasługi dla Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie : ustanowienie - kształt - osoby uhonorowane

Rocznik Teologiczny 56/2, 271-274

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

**Medal za Zasługi dla
Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej
w Warszawie
Ustanowienie – kształt – osoby uhonorowane**

Tradycja uniwersytecka ukształtowała kilka wiodących form uroczystego wyróżniania osób zasłużonych dla środowiska akademickiego. Na czoło wysuwają się następujące nagrody: doktorat *honoris causa*, akt odnowienia doktoratu, publikacja książki ku czci uczonego (*festschrift*) oraz medal za zasługi dla uczelni. W historii Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie występowała dotąd praktyka nadawania doktoratów honorowych oraz przygotowywania ksiąg jubileuszowych jej wybitnych profesorów. Odnowienie doktoratu jako forma szczególnego docenienia własnych nauczycieli akademickich przez Uczelnię, którzy pierwszy stopień naukowy zdobyli na jej forum oraz medal za zasługi dla Uczelni nie były dotąd elementami obyczaju akademickiego ChAT. W roku 2014 nastąpiła zmiana w odniesieniu do ostatniej z wymienionych form nagradzania. Wzorem m.in. Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Akademia utworzyła własne odznaczenie tego typu.

Ustanowienie

W związku zaplanowanymi na jesień 2014 r. obchodami 60-lecia Uczelni, z inicjatywy J.M. Rektora ks. prof. dr. hab. Bogusława Milerskiego na początku tegoż roku podjęto działania mające na celu ustanowienie trwałego wyróżnienia nadawanego cyklicznie osobom, które położyły szczególne zasługi na rzecz Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. 26 czerwca 2014 r. Senat ChAT podjął uchwałę nr 64/2014 w sprawie ustanowienia Medalu za Zasługi dla Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie oraz zasad jego nadawania. Określa ona m.in. dokonania, które są przesłanką uzyskania Medalu. Nagrodę uzyskuje się za zasługi w zakresie: „1) akademickiej

działalności organizacyjnej, badawczej, dydaktycznej; 2) budowana krajowej i międzynarodowej współpracy akademickiej; 3) tworzenia więzi ekumenicznych i międzyreligijnych; 4) krzewienia wolności sumienia i wyznania oraz wolności poszukiwań naukowych” (§ 2 uchwały). Senat ustalił przykładowy krąg potencjalnych wyróżnionych: byłych rektorów, prorektorów i dziekanów oraz osób zajmujących co najmniej 10 lat stanowisko profesora; przesądził, iż Medal może być nadawany także pośmiertnie (§ 3). Nagroda posiada tylko jedną klasę i może być przyznana jednej osobie jednorazowo (§§ 5-6). Medal nadaje Senat w oparciu o uprzedni wniosek rektora Uczelni (§ 8). Uchwała określiła także podstawowe elementy kształtu odznaki wyróżnienia (§ 7).

Kształt

Powyżej przedstawiona uchwała stała się podstawą do zamówienia przez Uczelnię projektu graficznego Medalu. Zadanie to zlecone zostało wybitnym warszawskim artystom, państwu Rousannie Aleksandrowej-Nowakowskiej i Andrzejowi Nowakowskiemu, autorom licznych nagradzanych w Polsce i za granicą monet obiegowych, medali i innych numizmatów. W lipcu 2014 r., po zatwierdzeniu przez władze Akademii, projekt Medalu został przekazany do Mennicy Polskiej w Warszawie, cenionej instytucji, działającej od 1766 roku.

Medal został wybity w Mennicy we wrześniu 2014 roku w oparciu o modele gipsowe i posiada następujący kształt, realizujący parametry uchwały Senatu ChAT nr 64/2014. Jest to krążek wykonany z tombaku srebrzonego, oksydowanego, dwustronnie tłoczony. Posiada średnicę 70 mm. Wykonano go w liczbie 50 (pięćdziesięciu) egzemplarzy.

Na awersie Medalu znajduje się ustalone w Statucie ChAT i uplastycznione do postaci reliefu godło Akademii. Ujęty w otoku napis „CHRZEŚCIJAŃSKA AKADEMIA TEOLOGICZNA W WARSZAWIE” został uzupełniony o datę utworzenia Uczelni: MCMLIV. Pod widniejącą podobizną tablic Dekalogu znajduje się sygnatura (znak mennicy) „MW” („Mennica Warszawska” – oznaczenie Mennicy Polskiej). Na rewersie, na dole krążka widnieje napis w brzmieniu: ZA ZASŁUGI DLA AKADEMII. Powyżej ukazano otwartą księgę. Po jej lewej stronie wzdłuż krawędzi wznosi się gałązka laurowa, zaś nad księgą przedstawiono grupy postaci ludzkich. Całość wieńczy wizerunek orła białego w koronie, inspirowany ustawowym wzorem godła państwowego

Rzeczypospolitej Polskiej. Według odautorskiego opisu ikonograficznego, sporządzonego przez Rousannę i Andrzeja Nowakowskich, wymienione elementy graficzne wspólnie „symbolizują uznanie, uhonorowanie za zasługi akademickie”, „nawiązują do roczników absolwenckich i do życia w Uczelni”, a „artystyczna wizja Godła Państwowego do państwowego charakteru Akademii”. Poniżej motywu księgi umieszczono sygnaturę autorów projektu „ANR” („Andrzej”, „Nowakowscy”, „Rousanna”). Krawędź Medalu jest gładka.

Osoby uhonorowane

Po wybiciu Medalu Senat ChAT podjął na posiedzeniu dnia 25 września 2014 r. uchwałę nr 70/2014 w sprawie przyznania Medalu za Zasługi dla Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Postanowił w niej, iż w 60. rocznicę utworzenia Uczelni dokonuje odznaczenia żyjących byłych rektorów i prorektorów ChAT. Nagrodził Medalem następujące osoby: Jego Eminencję Metropolitę prof. zw. dr. hab. Sawę (Michała Hrycuniaka), Jego Ekscelencję Arcybiskupa prof. dr. hab. Jeremiasza (Jana Anchimiuka), Jego Ekscelencję Biskupa prof. zw. dr. hab. Wiktora Wysoczańskiego, ks. prof. dr. hab. Mariana Bendzę, prof. dr. hab. Karola Karskiego oraz prof. zw. dr. hab. Janusza T. Maciuszkę (§ 1 uchwały).

Uchwała stwierdziła, iż Medal został nadany wymienionym Profesorom Akademii jako „wyraz uznania dla dokonań byłych rektorów i prorektorów ChAT w zakresie organizacyjnego rozwoju Uczelni, tworzenia więzi ekumenicznych, kształcenia kadr oraz badań teologicznych.” (§ 2).

Akt wręczenia Medalu nastąpił w siedzibie Uczelni dnia 9 października 2014 r. w trakcie uroczystych obchodów 60-lecia Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, mających miejsce w dniu inauguracji roku akademickiego 2014/2015. Dokonał go Rektor ks. prof. Bogusław Milerski wspólnie z Prorektorem Akademii J.E. ks. biskupem prof. dr. hab. Jerzym (Pańkowskim). Uhonorowani otrzymali dyplomy poświadczające nadanie wyróżnienia.

